

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szobotica, SZOMBAT 1923. március 24.

82. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Fiaóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

A vajdasági választások tanulságai

Irtta: Graber László dr.

A lezajlott választások vajdasági eredménye minden kétséget kizárólag beigazolta azt a tényt, hogy a bunyevác-sokác párt híveinek kivételével a Vajdaság államalkotó népe csakis olyan képviselőket küldött a parlamentbe, akik az alkotmány revízióját nem tartják aktuálisnak és a jelenlegi centralisztikus állami berendezkedés fönntartásához mindenképpen ragaszkodnak. A Vajdaság államalkotó népének óriási többsége tehát nem kíván sem Horvátországnak, sem más országrésznek széleskörű közigazgatási és politikai autonómiát biztosítani, de nem kíván ilyen autonómiát a maga részére sem.

A nemzeti kisebbségek jövődó politikai orientációjára ez a tény — azt hisszük — determináló kihatással lesz.

Ha nem akarunk egyedül azon az érzelmialapon magyarkisebbségialapon politikát csinálni, hogy az ország magyar tömegeit ellenzéki szellem hatja át, (amint azt a választások küszöbén és a kényszerű passzivitás kimondása előtt volt szerencsénkhalani), számolnunk kell azzal a tényvel, hogy a nemzeti kisebbségek politikai célkitűzéseinek megvalósulását csakis előnyösen befolyásolhatja az, ha a Vajdaság államalkotó népének széles rétegei eljutnak annak a politikai igazságnak a felismeréséhez, hogy a nemzeti kisebbségek teljes és valóságos jogi és politikai egyenjogúsítása, akadálytalan gazdasági és kulturális fejlődése nem egyedül a nemzeti kisebbségeknek, hanem magának az országnak is teljesen egyenlő érdeke.

Ezt a procedurát pedig kétségkívül előmozdítja az a körülmény, ha a Vajdaság államalkotó népének többsége és a nemzeti kisebbségek között alapvető államjogi kérdésekben nincsen mélyreható különbség.

Ma ilyen különbség nem áll fenn. Sem a Magyar Párt, sem a Német Párt az alkotmányrevízió kérdését nem vette föl politikai követelményképp programjába, épp oly kevésbé, mint a románok nemzeti pártja sem. A három párt az állami egység és monarchikus államforma alapján és a centralizmus és decentralizmus kérdéseiben ugyancsak dessinteressment jelentették be, vagy, ha úgy tetszik, szabad kezet tartottak fönnt maguknak.

A programnak ilyen megállapítása, amint azt a három kisebbségi párt teljesen egyöntetű eljárása tanúsítja, nyilvánvalóan kisebbségi érdek, mert habár kétségtelen az, hogy a gyakorlatban a széleskörű autonómiával felruházott Vajdaságban a kisebbséggyűlölet politikája sokkal nehezebben tudna érvényesülni, viszont igaz az is, hogy centralisztikus államberendezkedés mellett is a kisebbségek jogi és politikai egyenjogúsága akadálytalanul megvalósulhat és kulturális és gazdasági fejlődésük akadálytalanul haladhat a maga természetes útján.

Centralizmus vagy autonómia: kardinális elvi kérdések az állam-

alkotó többség szempontjából. A nemzeti kisebbségek szempontjából azonban csakis taktikai kérdések, amelyekben az állásfoglalás mindaddig, míg a probléma gyakorlati megvalósulása aktuálisnak nem válik, fölösleges és amelyekben az állásfoglalást mindig az a körülmény fogja eldönteni, hogy a jövőre nézve a centralisztikus berendezkedés fönntartása vagy az autonómista decentralizáció megvalósítása nyújt-e több garanciát a kisebbségek politikai, gazdasági és kulturális fejlődése szempontjából.

Az államalkotó többség nemzeti-ségi politikájától függ tehát egyedül az, hogy az egységes állami berendezkedés és monarchikus államforma keretei között a döntés pillanatában a centralista vagy decentralista táborban fognak-e helyt foglalni a nemzeti kisebbségek.

Sulyos hiba volna tehát, ha a nemzeti kisebbségek és különösen az annyi gyűlölettel elárasztott és teljesen egyedül álló magyarság ma programmatikusan lekötne magát egyik vagy másik álláspont mellé és autonómista állásfoglalással szakadékot teremtené a maga és a szerb nép között, mellyel együtt él.

A dessinteressment vagy a szabad kéz politikája annál inkább is fönnttartható, mert a Vajdaság államalkotó népe a jelen választásokon nem csak a centralisztikus államberendezkedés fönntartása mellett, de a tulzó sovinszta kisebbségi politika ellen is állást foglalt. Kétségtelen tények szólnak emellett. Az intranzigens sovinszta politikának zászlóvivője a Vajdaságban a demokrata párt Pribicevics csoportja volt, mely az alsóbánát kivételével egyetlen választókerületben sem tudott mandátumhoz jutni. Jellemző, hogy az alsóbánát kerületben is csak román és német szavazatok segítségével tudta pozícióját megtartani és ezek a német és román szavazatok a párt listavezetőjének szóltak, aki bár híve volt Pribicevicsnek, de nyíltan szembehelezkedett kisebbségi politikájával és akinek jelöltségét éppen ezért Pribicevics minden áron szerette volna megakadályozni.

Ezt a katasztrófálisan szimpomatikus bukást nem lehet egyszerűen a kormányhatalom törvényellenes terrorjának számlájára írni. Kétségtelen, hogy a demokratapárt, mint ellenzéki párt hátrányban volt a kormányzati apparátus teljes támogatását elnéző radikálisokkal szemben, de ez a tény egymagában nem indokolja a párt példátlan választási vereségét. A kormányhatalom terrorja titkos szavazás mellett még sem lehetett olyan sorsdöntő hatása a demokratapárt választási eredményére, amikor azt látjuk, hogy az alsó Bánátban egész román és német községek szavaztak le a demokrata jelöltre. Azután meg köz tudomásu, hogy a kormányterroret a jelelőtlenek terrorjával éppen eléggé ellensúlyozta Pribicevics tábora, ha nem is a gyűlölt egykori fegyvertárral, de minden más ellenzéki

párttal szemben. A nép ítélete félreismérhetlenül a Pribicevicsék gyűlölködő és erőszakos politikájára sújtott le.

Hogy ez így van, bizonyítja az a tény is, hogy a radikális táborban sem tudtak mandátumhoz jutni sokan azon képviselők közül, akik a kisebbségek ellen — nemzeti érdekből — a Vajdaságban nemcsak a demokratákkal, hanem a Sztojkov Mózessel való szoros együttműködés szükségességét is hirdették.

A sombori kongresszuson a radikális-demokrata koalíció mellett hangoskodó képviselők közül, Prodanovics Zsivkót, Szévícs Szimát még csak nem is jelölték, nem jelölték az alsó Bánátban Lorovics Radovánt sem, Vilics Marko és Veselinovics Iván pedig nem tudtak mandátumhoz jutni.

Már pedig ezek a volt képviselők ott álltak a választójogi jogosztás bölcsőjénél csakugy, mint Marinko-

vics Pál, a demokraták sombori listavezetője, akin nem segített az, semhogy listáját helyettesi rangban magyar és német nevű szocialista jelöltek nevei is tarkították és akinek mandátumát biztosítandó adtu ki testvérbátyja az akkori belügy-miniszter a hirhedtté vált választójogi bizalmas rendeletet.

A radikálispárt régi vajdasági képviselői közül még mindig elég szép számmal jutott be olyan, aki a legszélsőbb türelmetlenségről magyar és német gyűlöletéről elégszer tett bizonyosságot és akiknek mandátumát most is csak az mentette meg, hogy a magyar tömegek nem járulhattak az urnák elé.

De azt hisszük, hogy ez a választás a Vajdaságban mandátumhoz jutott politikusokat mégis megtanította arra, hogy a kisebbségek üldözése a mandátum biztosítására nem bizonyult célravezető eszköznek.

Választás után — a kormány ujjáalakulása előtt

Zágreb felé fordul a politikai érdeklődés — A földműves-párt nem fuzionál a demokratákkal

Nagyon lassan bontakoznak csak ki a választások által teremtett új helyzetben a kibontakozás konturjai. Április 16-án ül össze az új parlament, addigra valamilyen irányban el kell dölni a helyzetnek. A kibontakozás munkája legnagyobb részt Pasics miniszterelnökre hárul, akitől, mint a választásokat intéző kormány fejtől, ugy a király, mint a választó polgárság elvárja, hogy munkaképes kormányt és parlamentet szállítson az országnak.

Nagyon nehéz azonban mindaddig bármilyen komoly kibontakozási kísérletbe kezdeni, amíg a legnagyobb kérdés el nem dől, hogy Radics eljön-e Beogradba. És bár már a kormány a beogradi pártoknál is megkezdte tapogatózásait, mégis a politikai közvélemény főérdeklődése Zagreb felé fordul és szorongva lesi az onnan érkező híreket.

Maga Radics be sem várva a vasárnapi pártértekezletet, szinte ontja a szerb lapok számára a nyilatkozatokat, amelyek mind a megegyezés szükségességéről szólnak, de magát a kibontakozási problémát alig viszik valamivel közelebb a megoldáshoz, mert pozitív ajánlatokat nem tartalmaznak.

A Radics-párt vasárnapi értekezletén ellenőrizhetetlen hírek szerint a kormány képviselőiben Jovanovics Ljuba vallásügyi miniszter is meg fog jelenni.

Radics István megegyezést hirdet

Beogradból jelentik: A Politika interjut közöl Radics Istvánnal, melyben Radics azt állítja, hogy együtt fog haladni Korosec és Spaho pártjával. Nincs azonban kizárva,

hogy ez a három párt a radikális párttal is megegyezésre fog jutni.

A Novosti péntek esti számában beogradi forrásból szintén azt a hírt közli, hogy Radics és a radikálisok között megegyezés fog létre jönni.

A radikálispárt megkezdte a pártokkal a tárgyalásokat

Beogradból jelentik: Parlamenti körökben azt beszélnek, hogy Pasics miniszterelnök már a legközelebbi jövőben érintkezésbe fog lépni a pártokkal, hogy a választások által teremtett új helyzetet végleg tisztázhassa. Hír szerint a radikálisok már fel is szólították a demokrata pártot, hogy nevezze meg megbízottait, akik a tárgyalásokat vezetni fogják.

A radikálisok remélik, hogy április 5-re a párt már abban a helyzetben lesz, hogy az egyes pártok megatartásával szemben a maga álláspontját is megformálhatja.

Ki lesz a kereskedelmi miniszter?

Beogradból jelentik: Mig a mandátum nélkül maradt muzulmán miniszterek lemondását elfogadta a kormány, a radikális pártnak a választásokon megbukott minisztereit egyelőre tovább is megtartja kormányában Pasics. A tárcanélküli muzulmán miniszter helyét természetesen nem fogják betölteni, Omerovics azonban szakminiszter volt, tehát a kereskedelmi és ipari tárcát rövidesen újra be fogják tölteni.

A miniszteri tárcáért már megindult a versengés a radikális képviselők között. A tárcá egyik komoly jelöltje Mitrovics Dobra volt beogradi polgármester, aki Pasics

egyik kedvelt embere és aki mellett állást foglalt *Miletics Krszta* agrárreform miniszter is.

A kormány többi tagjai azonban inkább *Jovanovics Vasza* képviselőt szeretnék kereskedelmi miniszternek, akinek így nagyobb esélyei is vannak a tárca elnyerésére.

A *nemzeti kisebbségek* szempontjából különös jelentősége volna *Jovanovics* miniszterségének, mert a nemzetiségi kérdést főleg nemzetközi jogi vonatkozásaiban nagyon jól ismeri és már gyakran képviselte az SHS. királyságot nemzetközi konferenciákon, ahol a nemzeti kisebbségek kérdéseiről volt szó.

Szlovéniában is kaptak egy mandátumot a németek

Ljubljánból jelentik: A stejerországi (Maribor-Celje-i) választókerületben a főbizottság megállapítása szerint a német pártnak is jut egy mandátum, a klerikálisok rovására. A németek képviselője, *Schauer*, a *Zillier Zeitung* főszerkesztője lett.

Nincsiés és Trifkoviés Szarajevóban

Beogradból jelentik: Politikai körökben sokat beszélnek *Trifkoviés* és *Nincsiés* miniszterek utazásáról, akik Dubrovnik felé utazva kiszálltak Szarajevóba, ahol összeköttetésbe léptek a Spahocsoporttal. A miniszterek megakkerják állapítani, hogy milyen feltételek mellett volnának hajlandók a muzulmánok a kormányba belépni.

Megtartja önállóságát a földmives párt

Tegnap közöltük, hogy a demokraták arra számítanak, hogy a földmives párt képviselői be fognak lépni a demokrata pártba. Hamarosan kiderült, hogy ennek a reménynek semmi komoly alapja nincs.

Mint Beogradból jelentik: a földmives párt képviselői ülést tartottak, amelyen a választások eredményéről és a párt további magatartásáról tárgyaltak.

A képviselők a párt vereségét annak tulajdonítják, hogy erősen előtérbe nyomultak a néptörzsi ellentétek, tehát azok a pártok győztek, amelyek a nemzeti prob-

lémát képviselik.

Mindamellett a párt elhatározta hogy önállóságát nem adja fel s továbbra is eddigi osztálypolitikáját fogja folytatni, semmiféle más csoportba nem szövetkeznek és különösen erélyesen megcáfolják azokat a híreszteléseket, mintha a demokrata párthoz való közeledésre gondolnának.

Békét diktált a kormány a szubotica kulturharcban

Vojnics-Tunics Antalt neveztek ki hitoktatónak — Teljes elégtételt kaptak a szubotica katolikusok

A szuboticai állami főgimnáziumban a hitoktató-kérdés körül származott vallásháború végre megoldást nyert. Közvetlenül a nagyhét küszöbén oldotta meg a kormány a már hónapok óta húzódó válságot, ami annál nagyobb megnyugvással tölti el a katolikus társadalmat, mert már félt volt, hogy az egyház a gimnázium katolikus tanulóit nem engedi be a katolikus templomokba a husvéti ájtatosságok elvégzésére.

A katolikus tanulók ugyanis azonosították magukat az egyház álláspontjával, amely a *Szkendevics Antal* felmentése után a kormány által hitoktatóul kinevezett *Visics Lajost* eltávolította a misézéstől és nem járt a szerzetesi rendjéből is kilépett új hitoktató óráira. Ezért legutóbb már egymást érték a gimnáziumban a fegyelmi büntetések, amelyeket az igazgatóság a katolikus tanulókra kirott és *Borovnyák Tádor* igazgató legutóbb már a hittanórákról elmaradó katolikus tanulóknak az intézetből való kizárását is kilátásba helyezte.

A kormány már a korábbi tárgyalások folyamán is ígéretet tett a katolikusok sérelmének orvoslására, az ígéret beváltása azon-

ban a választási készülődések miatt mindeztideig késett.

Az ujonan megválasztott *Bunyevác* képviselőknek az első teendőjük az volt, hogy döntést provokáljanak ebben a nehéz kérdésben. *Raics Balázs* és dr. *Szudarevics Ferenc* országgyűlési képviselők csütörtökön Beogradba utaztak, hogy a vallás- és közoktatásügyi minisztertől sürgős intézkedést kérjenek a gimnáziumi hitoktató-válság kérdésében. *Ujúk teljes eredménnyel járt.*

A képviselők pénteken délben érkeztek vissza Suboticára *végleges döntéssel*, amelyről *Raics Balázs* képviselő a következőkben informálta munkatársunkat:

— A gimnáziumi hitoktató válság kérdése megoldást nyert. A kormány *Visics Lajost*, az eddigi hitoktatót elhelyezte Suboticáról *Belackvára* és a szuboticai gimnázium katolikus hitoktatójává *Vojnics Tunics Antalt* eddigi polgári iskolai hitoktatót nevezte ki.

Ezzel a megoldással a legteljesebb mértékben meg vagyunk elégedve és így természetesen megszűnt minden olyan konzekvencia is, amelyet az egyház a gimnáziummal szemben levont.

Ezzel a döntéssel tehát a kato-

likus társadalom teljes elégtételt kapott a kormány részéről, mert *Vojnics-Tunics Antal*, az ujonnan kinevezett hitoktató az egyház jelöltje volt és kinevezésével *Bunyevác pap jutott ismét a szuboticai gimnázium katedrájára*. *Vojnics-Tunics Antal* eddig a szuboticai polgári iskolában volt hitoktató s oda helyette új hitoktatót fog a szuboticai apostoli adminisztrátor kinevezni. *Visics Lajos* már a legközelebbi napokban távozik Suboticáról. *Borovnyák Tibor* gimnáziumi igazgatót ezzel az intézkedéssel fölöttes hatósága némileg dezavualta.

A püspökségtől kapott információk szerint is teljes meglepetést keltett egyházi körökben a kormány döntése és ezzel helyreáll a kívánatos nyugalom a katolikus társadalomban.

Még egy memoár

Zita királyné közzéteszi feljegyzéseit

Egy bécsi estilap jelentése szerint Zita királyné legközelebb nyilvánosságra hozza feljegyzéseit, amelyeket az elhunyt Károly királynak Svájcban repülőgépen avló utazása napjától Madeira szigetén bekövetkezett haláláig vezetett.

Nem érdektelen, hogy amíg Zita exkirályné a bukott miniszterek és a háborút veszített hadvezérek példájára memoárokat ír és tesz közzé, az osztrák legitimisták még mindig mennyire komolyan veszik Ottó trónigényét.

Wolff ezredes, az osztrák legitimisták smert vezére, egy hírlapíróval folytatott beszélgetésben óvást emel az ellen, hogy a magyarok Ottó császárt mint magyar királyt kisajátítsák a maguk számára és a Habsburgokat is teljesen a maguk számára foszlalják le. A legitimista vezér az utódállamokat azzal fenyegeti meg, hogy nem marad más hátra, mint fegyveres erővel őket uralkodójuk elismerésére bírni.

Ősz volt . . .

Írta: Erdődi Mihály

I.

Hiába is kezdeném most azzal, hogy ősz volt, ködbe fulladt, csatakos és hideg. A hangulatbeállítás e formájával nem érnék célt. Mert valójában, a maga igazában ugye tudnám eltalálni azt a titokzatosságot, azt a megborzongató finom álomszerűséget, ami a budai csöndes utcákra ül ilyenkor, október elején. A budai ősz csak az érti meg, aki járt már arra, aki ismeri.

A lány bucsuzott.

— Hát isten vele, kedves Balázs ur. Sok szerencsét.

— Csak így, hogy Balázs ur?

A lány szeme kerekre nyílt. És kihuzta kezét a fiu forró ujjai közül. A kapuban, ahol álltak, visszahangzott minden szó. A falak még a sóhajt is visszaverték.

— Ne mondja, hogy Balázs ur. Mondja, hogy Ferenc.

— Ha éppen akarja . . .

— Csak akkor?

— Nézze, én már sokszor megmondtam magának . . . én . . . én . . . hiszen tudja . . .

A fiu reszketve figyelt. Várt, hogy mi jön. Mint aki lutrin játszik és fél, hogy nem huzzák ki a számot. Észen belesápadt.

— Nézze, Ferenc . . . ne kívánja, hogy melegebben szóljak. Én hálás vagyok, amiért az öcsémnek olyan jó instruktora volt . . . maga kedves ember . . . sokszor szórakoztatott . . . és én kellemesen fogok visszagondolni magára, de az Istenért, mi-

akar hát egyebet?

A fiu torkára gyűrűként nehezedett valami feltörő keserűség.

— Margit. Ne kérdezze, hogy mit akarok . . . Lássá, én most elmegyek . . . hosszú időre . . . messze . . . egy erdélyi kis faluba, messze . . . Elmegyek tanítónak . . .

Most jóidőre nem fogom látni magát . . . Elhagyom ezt a szép kis utcát . . . ezt az egyetlen . . .

— No ezt ugyan kár siratni. Talál ilyen görbe utcát a falun cleget.

— Soha . . . sehol . . .

Hallgattak. És ez a csend még jobban nyomta a fiu szívére. Kód cresszkedett az utca kőköcskaira. Sötétedett. A leány fázott. Összehuzta vállán a kendőt. És sietve nyújtotta mégegyszer a kezét.

— Hát isten vele . . .

A fiu szédült. Pirosra gyújtotta arcát valami elszántság. Most már nem bánta, akármilyen lesz. És kidobta a szót:

— Szeretem.

A leány először végignézte. Aztán megsajnálta. A vallomás hirtelen jött. És felnevetett.

— Margit . . .

De a lány csak kacagott . . . kacagott . . .

— Margit . . .

Megfordult. És szó nélkül hagyta ott a fiut. Ezzel aztán be is fejeződött minden . . .

Egő szomorú szégyenkezést érzett a fiu. És csak nézte a kaput, a mely üresen, unottan ásitott felője, mintha a lány utolsó üzenetét adta volna át . . . Kigyultak a lábuk . . . Halvány, sárga fénylepekék a ködben . . . Valahol lebecsátottak egy-

rollót. A vaslécek csörömpölve zuhantak alá . . .

Mondennek vége . . .

— Hát jóéjszakát . . .

És indult lefelé a meredek kis görbe utcán. De még sokszor visszanezett.

II.

Orgonavirágok friss szagát hozta be a tavaszi szél, ami az erdélyi hegyekről jött, átsóhajtott a fiu szívére és ment tovább, messze . . . messze . . .

A fiu ott állt a nyitott ablak előtt, kezében a nádjálcával. Éppen földrajzi óra volt. Egy gyerek hadarta a leckét. Maszatos ujját a térképhez nyomta. Pergett belőle a szó gyorsan, minden lélek nélkül.

— Magyarország fővárosa Budapest . . .

A tanító erre már megfordult. Ránézett a pufókarcu parasztnébülóra és úgy érezte, mintha az ő kis tanítványa az ujjával a szívére érintette volna.

— Budapest . . . Budapest . . .

A gyerek ujját ott reszketett a Duna kanyarulatánál. A tanító tekintete megzavarta. Elszaladt. Nem tudta folytatni tovább . . .

— Budapest . . . Budapest . . .

A tanító ki akarta segíteni. De neki is torkán akadt a szó. Az emlékek rohanták meg . . . Az a budai ősz . . . egyszer . . . régen . . . És Margit . . . És az a kis görbe utca.

És egyszerre nagyon nehéz lett a szíve.

— Tovább . . .

De nem ment. Hiába.

— Budapest. Hát beszélj róla. Mit félsz? Csak mondd tovább . . .

A gyerekek sugni kezdtek. És egy mondatot még kinyögött:

— Legszebb utcája az . . . az . . .

— Az?

— Nem tudom, tanító ur . . . — fakadt sírva a gyerek és piszkos ujjával a szemét dörzsölte. A tanító látta a könnyeit. Csak az övét nem látta senki. Pedig a szomorúság, a keserű fájdalom már égette a szemét. De erőt vett magán. Aztán hirtelen egy ötlet gyujtotta ki.

— Csitt. Egy szót se. Ide figyelj, András. És idefigyeljen az egész osztály. A könyvetekben egy hiba van. Nem az a legszebb utca. Nekem ezentul senki se mondja úgy. Mert a legszebb utca, idefigyeljétek és mondjátok utánam . . . a legszebb utca, csitt, az Ostrom-utca . . . Melyik lát a legszebb utca?

És az egész iskola tele torokkal kezdte rá:

— Legszebb utca az Ostrom-utca . . .

Zengett ez a mondat. Muzsika volt. A legdrágább, a legédesebb muzsikaszó. Soha nem érzett, furcsa melegség öntötte el a szívére. Most gondolatban ott járt a budai öreg kis házak között, a vaspántos kapuk előtt, a rácsos kerítések mellett, ahol egyszer olyan szomorú delutánja volt. És látta a lányt, ahogy összehuzta vállán a kendőt és fogta a kezét, azt a drága kis kezét . . . És hallotta a kacagást is, a gyilkos csilingelést . . .

De erre már lebukott a feje. Alla a mellére esett. A szeme leragadt.

András megbökte a szomszédját és halkán odasugta:

— Nézd, te . . . a tanító ur sír . . .

Épül az új szegényház

A Putri-kaszárnya átalakítása

A suboticei szegényházban a szociálpolitikai minisztérium tudvalevőleg trachomás otthont és iskolát rendez be és ezért a már régebben használaton kívül álló Putri-kaszárnyát alakítják át az új szegényház céljára. Az építési költségek fedezése kérdésében a szociálpolitikai minisztérium sok huza-vona után határozott, hogy azokat maga vállalja.

Ennek folytán a Putri-kaszárnya átalakításához már hozzákezdtek és mint megállapítható az új hajlékban a városi szegényház sokkal megfelelőbb elhelyezést fog találni, mint eddig. Pénteken délből *Pletikoszi* András dr. főispán-polgármester a tanács több tagjával megtekintette az építkezést, amely már annyira haladt, hogy a jövő hónapban az új szegényház át lesz adható hivatásának.

Ezzel egyidejűleg berendezik a régi szegényházban a trachomás-otthont és iskolát, amelyben a Vajdaság egész területének trachomás betegek, különösen pedig a nagyszámú trachomás gyermekek nyernek elhelyezést. A fontos egészségügyi intézménynek külön orvosi kára lesz egy szemspecialista vezetése alatt.

Az összeesküvések országa

Felakarták robbantani a frankfurti zsidótemplomot

Berlin, március 23.

A »Frankfurter Zeitung« egy hazaárulással kapcsolatos titokzatos merényletről számol be. A lap szerint Münchenben letartóztatták az ismeretes »Blücher-szervezet« öt tagját, akiket azzal gyanúsítanak, hogy a frankfurti zsidó templom ellen merényletet akartak elkövetni, hogy ezzel a városban nyugtalanságot keltsenek és Németország egyéb részei számára is jelt adjanak az általános politikai fölforgatásra.

A merénylet tervezői a franciákkal is összeköttetésben állottak, a kiktől azt kérték, hogy bocsássanak rendelkezésükre automobiloikat és kézigránátokat. A merénylet napján március 3-ikát, a zsidók Purim-ünnepét tervezték.

Főjelentés alapján a müncheni rendőrség letartóztatta a »Blücher-szervezet« öt tagját. Egy Rullmann nevű letartóztatott elfogatásakor kijelentette, hogy neki csak az volt a célja, hogy a franciákat becsapja és autót és kézigránátokat csaljon ki tőlük. A többi letartóztatott állítólag csupán ellenőrizni akarta Rullmann barátjuk tevékenységét, hogy azután a terv végrehajtásában megakadályozzák.

Németországban alig mulik el nap, amelyen egy-egy összeesküvés terve ki nem derülne.

Berlini jelentés szerint a porosz államkormány messzeágazó összeesküvésnek jött a nyomára, amelyet a jobboldali szélsőséges pártok és a hozzájuk közelálló titkos szervezetek terveztek. A nyomozás kiindulási pontját Rosbach szolgálaton kívüli főhadnagy hétfőn történt letartóztatása szolgáltatta. A Rosbach lakásán fogapotosított házkutatás az összeesküvés egyéb részeseinek nyomára vezetett. A politikai rendőrség a mai napon a német nemzeti párt irodának beható megvizsgálását hajtotta végre és ennél olyan terjedelmes bizonyító anyagnak került a birtokába, hogy hazaárulás és titkos szervezkedésben való részvétel címén megindíthatja az eljárást, amelynek mindjárt az elején huzsonhat személyt letartóztatott.

Az államcsinyre irányuló tervezet rendkívül veszélyesnek bizonyult. A

terv kieszelői meg akarták ismételni a Kapp-féle puccsot. Az összeesküvők rövid időn belül meg akarták valósítani a felforgatás tervét, amelynek az a lényege, hogy a német birodalmi és a porosz államkormányt eltávolítják, a szociálista minisztereket merénylettekkel elpusztítják, a birodalmi gyűlést és a porosz országgyűlést szétkergetik, a weimari alkotmányt hatályon kívül helyezik és helyébe a német-nemzetek és a nemzeti szociálisták diktatúráját állítják föl. A vezérek már mozgósították az egész német-nem-

zeti és nemzeti szociálista labort, ki dolgozták a Berlin elleni fölvonulást tervét.

A porosz kormány egyelőre még titokban tartja az összeesküvés tervének részleteit. A birodalmi kormány megette a legmesszebbmenő övönintézkedéseket.

A francia kormány is értesüléseket szerzett a felforgatók erőszakos terveiről és tájékozott német körökben azt tartják, hogy a franciák az államcsiny megkísérlése esetén megvalósítják a Berlinbe való bevonulást régen kidolgozott tervét.

Pótválasztás a pancsevői kerületben

Magyar szavazatoktól függ a mandátum

Becskerekéről jelentik: A pancsevői kerületi törvényszék véglegesen döntött a pótválasztások ügyében. Eszerint *Écskán* nem lesz pótválasztás, míg *Debeljacsán* és *Borcsán*, amely községek választói nem szavazhattak, vasárnap, március 25-ikén tartják meg a pótválasztást.

Ezeknek az utóválasztásoknak nagy fontossága van, mert az eredményt lényegesen módosíthatják. A radikálisoknak négy 1400 szavazatuk hiányzott ahhoz, hogy a negyedik mandátumot is megtarthassák a kerületben. Éppen ezért a radikális párt erős agitációba kezdett ebben a két leginkább magyaroktól lakott községben. A radikális párt agitációját a hatóság is erősen támogatja és a községi rendőrök maguk járnak házról házra a választókhöz.

Beogradi ellenzéki körökben azt beszélik, hogy a radikálisok attól sem riadnak vissza, hogy a magyarokat az Albániába való elto-

loncolással fenyegezzék az esetre, ha nem szavaznának rájuk. A magyarság nagyrészt azonban meg akarja őrizni passzivitását s nem óhajt részt venni a szavazásban. Csak egy kis csoport van a radikálisok mellett.

A beogradi ellenzéki lapok beállítása sok tekintetben túlzott. A debeljacsai magyarok józansága bizonyára megtalálja a módját annak, hogy a vasárnapi választáson a magyarság érdekeit határozottan szolgálják.

Bizonyos azonban az, hogy a magyarságra, de minden jóérzésű s igazságos emberre is, lesújtó hatással van, hogy a kerület székhelyén, Pancsevón, a hatóságokban nincs annyi erély, hogy az előre bejelentett és a nyilvánosság előtt lefolyt ablakbetörésekkel s revolverlövésekkel párosult tüntetéseket megtorolja.

A merénylők példás megbüntetésére volna a legmegfelelőbb választási agitáció.

Statárium készül Magyarországon

Bethlen erélyes rendszabályokat ígér

Budapestről jelentik: Azok a nyugtalanító hírek, amelyek a Gömbös-Wolff-féle fajvédelmi csoport puccsterveiről szólnak és amelyek már napok óta izgalomban tartották Magyarországot közvéleményét, pénteken foglalkoztatták a magyar nemzetgyűlés tagjait és a kormányt is. *Wolffék* kívánsága egyelőre arra irányul, hogy a kormány szüntesse be a liberális lapokat és zárja be a tőzsdét, azonban az egyetemi tüntetések bevezetését képezték egy messzebbmenő akciónak, amellyel a szélső jobboldali fajvédők a kormányhatalmat is magukhoz akarták ragadni.

Ezeknek a nyugtalanító jelenségeknek az ügyében a nemzetgyűlés pénteki ülésén *Rassay* Károly akarta meginterpellálni a miniszterelnököt. *Bethlen* István gróf miniszterelnök az egész csütörtöki napot *Horthy* kormányzónál töltötte és pénteken reggel a parlamentben értekezletre hívta össze az ellenzéki pártok megbízottait, akikkel részletes megbeszélést folytatott az utóbbi napoknak a közrend szempontjából veszélyes jelenségeiről. Az értekezleten *Rassay* Károly, *Peyer* Károly, *Farkas* István, *Pakots* József és *Giesswein* Sándor vettek részt és annak eredményéről a következő kommunikét adták ki:

Gróf *Bethlen* István miniszterelnök a nemzetgyűlés elnöki szobájában az ellenzéki pártszövetség megbízottaival tanácskozást folytatott, amelynek rendjén minden oldalról informáltak a miniszterelnököt. Gróf *Bethlen* István miniszterelnök kijelentette, hogy minden rendbontással szemben a legerélyesebben fog fellépni a kormány.

és ha még egy esetben a politikát bármilyen formában is az utcára viszik.

a kormány a statáriumot fogja kihirdetni.

A konferencia eredményeként *Rassay* Károly kijelentette a folyosón, hogy ezek után *eláll napirendelőtti felszólalásdától*, mert bizalommal vannak a miniszterelnöknek kijelentésével szemben, hogy a fellépő törekvések elnémitására a maga személyében teljes garanciát vállal.

A konferencia után a résztvevők elmondották az újságíróknak, hogy ők maguk is nagyon sok információval rendelkeztek arra vonatkozólag, hogy a szélsőséges elemek milyen tervekkel foglalkoznak. Mindezeket közölték a miniszterelnökkel, aki azt válaszolta, hogy neki is meg vannak a maga információi és most ezeket az újabb információkat is tudomásul veszi.

A szélsőséges kurzus agresszív fellépése nemcsak az ellenzéket foglalkoztatta, hanem magát a kormánypartot is.

A kormánypartj folyosón pénteken nagy megütközéssel beszéltek azokról a mindsűrűbben megújuló támadásokról, amelyeket a kormánypart egyes tagjai a sajtóban és a népgyűléseken maga a kormány és a többségi párt ellen intéznek és hangsúlyozták, hogy *Gömbösökkel végre le kell számolni*, mert az adott körülmények között ez a csoport nem maradhat tovább a kormánypartban. *Nagyatádi Szabó* István földművelésügyi miniszter, akit *Gömbösök* a maguk számára akarnak megnyerni, hogy így a gazda-osztályt is magukhoz vonják, pénteken

kijelentette, hogy soha, semmi körülmények között nem megy el a szélsőséges elemekkel.

A kormánypart tagjai között is felmerült az a kívánság, hogy a nemzetgyűlést ezekben a válságos időkben ne napolják el pénteken két hetes húsvéti szünetre és ezért péntek délből a nemzetgyűlés déli szünetében — amelyet megelőzően kisebb mentelmi ügyeket tárgyaltak — a kormánypart is értekezletet tartott.

Az értekezleten gróf *Bethlen* István miniszterelnök kifejtette, hogy nincs szükség arra, hogy a nemzetgyűlés együttmaradjon, mert ő maga garantálja, hogy a rendet fenntartja.

Kijelentette, hogy a kormány rendelkezik a kellő hatalommal ahhoz, hogy mindenféle kilengést letörjön. El is van szánva arra, hogy ezt megteszi, a közrendnek bármilyen oldalu megtámadásával szemben.

Ismételten kijelentette, hogy ha még egyetlenegy nyugtalanító megmozdulás volna, haladéktalanul statáriumot hirdet és a legkönyörtebbül elbánnik azokkal, akik nem respektálják ezeket az intenciókat.

A miniszterelnök után a pénzügyminiszter tájékoztatta a képviselőket a pénzügyi helyzetről. Rámutatott arra, hogy ötéves háború és kettős forradalom után nem csodálkozhatik senki azon, ha a korona értéke nem tud megnyugodni.

Hangsúlyozta a kitartás szükségességét és beszélt a korona stabilizálásáról. Megemlítette, hogy el fog következni bizonyos mennyiségű fokozása a bankjegymennyiségnek, de radikális változtatása a pénzügyi politikának nem következik.

A képviselők tudomásul vették a miniszterek nyilatkozatait és a kormánypart értekezlete félegykor véget ért. Ezt megelőzően *Gömbösök* külön értekezletet tartottak, majd el távoztak a parlamentből. Az öt titkos tanácskozásáról ezuttal sem adtak ki közlést.

Főbíró és ügyvéd

Markovics Nikolát rágalmazásért elítélték

A suboticei törvényszéknek *Pavlovics* István törvényszéki elnök előklate alatt működő tanácsát pénteken délelőtt ismét egy olyan ügy foglalkoztatta, amelyre *Markovics* Nikola volt topolai főszolgabíró sajátos törvénytárgyára adott okot. A múlt év őszén történt, hogy *Markovics* Nikola — akkor még topolai főszolgabíró — magához hivatott 10–15 topolai cséplőgéptulajdonost és arra kötelezte őket, hogy a cséplőgépnél alkalmazott munkásoknak 50–50 métermázsza buzát adjanak, bár a cséplőgéptulajdonosok a munkásaikkal már előbb elszámoltak és azoknak a bérigényét kielégítették. Ekként jó néhány vagon buzáról rendelkezett a cséplőgéptulajdonosok terhére. A rendelkezéssel meg nem elégedő cséplőgéptulajdonosok kijelentették a főszolgabírónak, hogy ők ezzel az intézkedéssel nincsenek megelégedve, mire *Markovics* Nikola röviden azt felelte, hogy ez ellen a határozat ellen nem lehet apellálni, mert ő ebben a kérdésben mint választott bíró járt el. A cséplőgéptulajdonosok nem igen akartak beletnyugodni a dolognak ilyen elintézésébe, ügyvédhez fordultak panaszukkal, aki ezt a furcsa választott bírósági eljárást a suboticei törvényszék előtt keresettel támadta meg és kérte, hogy a törvényszék a választott bírói ítéletet helyezze hatályon kívül, mert az érdekeltek felek sohase vetették magukat alá választott bíróságnak és sohasem választották meg *Markovics* Nikolát döntőbíróknak.

Amikor *Markovics* Nikola a törvényszéktől megkapta a keresetlevelet és az idéző végzést, úgy akarta az ellene is megindított ügyet elintézni, hogy leve-

let irt a törvényszékhez, amelyben *Kalmár Elemér dr.*, a cséplőgép tulajdonosokat képviselő ügyvédet azzal vádolta meg, hogy az — a fősztolgabíró-ság legnagyobb fájdmára, a fősztolgabíró-ság legnemesebb intenciókból fakadó intézkedéseit mindig megtámadja, hogy ezzel az ügyvédi irodáját reklamirozza és hogy ellene teljes tájékoztatással kereseteket ad be a bírósághoz és feljelentéseket a vármegyének.

Az ügyvéd ezt az elintéztést sértőnek találta, az ügyvédi tekintélyre és feljelentést adott be Markovics Nikola ellen rágalmozás miatt a suboticei járásbírósnál.

A suboticei járásbíró Markovics Nikolt rágalmozás vádjá alól felmentette azzal az indoklással, hogy ha egy ügyvédről azt állítják, hogy reklamirozza az ügyvédi irodáját, azáltal nem sértették az ügyvédi tekintélyt és nem követtek el a terhére rágalmozást, mert az újabb kifejlődött gyakorlat szerint nem tilos már az ügyvédeknek a reklamirozás, ennél fogva Markovics Nikola levele nem tartalmaz sértést a megvádolt ügyvéddel szemben.

A törvényszék pénteken a járásbíró-ság ítéletét megváltoztatta, *Markovics Nikolt dr. Kalmár Elemér ügyvéd sérelmére elkövetett rágalmozás vétségében bűnösnek mondotta ki és ezért 5 napi fogházra mint 15 és 100 dinár pénzbüntetésre mint mellékbüntetésre ítélte.* A törvényszék kimondotta az ítéletének az indoklásában, hogy az ügyvéd nem reklamirozhatja az irodáját, azt pedig, aki egy ügyvédről ezt alaptalanul állítja — amint ezt Markovics Nikola tette — ezáltal az ügyvédet az állítás valódság esetén fegyelmi eljárásnak teszi ki. Minthogy Markovics Nikola nem bizonyította be azt az állítást, hogy a sértett ügyvéd az irodáját reklamirozta, az alaptalan állításával rágalmozást követett el. *A bíróság kötelezte Markovics Nikolt arra is, hogy a törvényszék ítéletét a saját költségén hírlapilag tegye közzé. Az ítélet jogerős.*

Jogász körökben az ítélet nagy meglepedést kelt, mert a Vajdaságban még mindig érvényben levő magyar ügyvédi rendtartás, valamint a most kodifikálás alatt álló új egységes ügyvédi rendtartás értelmében is tilos az, hogy az ügyvédek az irodájukat hirdessék és ezzel aláássák az ügyvédi kar tekintélyét. Ez az ítélet elismerése annak, hogy az ügyvédi kar tekintélye érdekében az ügyvédeknek sem hirdetni nem szabad magukat, sem a kötelességét teljesítő ügyvédet büntetlenül megrágalmazni nem lehet.

Kinevezések a suboticei városházán

A főkapitányi állás

A suboticei városházán még mindig egymást követik a kinevezések és áthelyezések.

Pénteken *Pletikoszits* főispán új rendőrfőkapitányt nevezett ki *Nincsićs* Milos személyében, aki régebben már teljesített a rendőrségnél szolgálatot. *Nincsićs* Milos másodosztályú rendőrfőkapitányi minőségben most a fölmentett *Csupurdia* rendőrfőügyelő hivatalát veszi át. Ugyancsak pénteken nevezte ki a főispán *Rieger* Dezsőt, a bejelentő hivatal volt főnökét polgármesteri jegyzőnek.

A városházán a most naponta történő kinevezések és áthelyezések közepette a legnagyobb érdeklődést az kelti, hogy *Karakasevics* Gábor rendőrfőkapitány visszatér-e állásába. *Karakasevics* főkapitányt a választások előtt tudvalevőleg két hétre szabadságot kaptak és ez az idő rövidesen letelik. *Karakasevics* Gábor főkapitány tudvalevőleg a demokrata pártnak volt a tagja és így az volt a vélemény, hogy a radikális kormány nem fogja visszahelyezni állásába. Erre vonatkozólag eddig még semmiféle intézkedés nem érkezett a belügyminisztériumból, azonban abból a tényből, hogy *Pletikoszits* főispán most csupa olyan tisztviselőt nevez ki a

rendőrséghez, akiket éppen *Karakasevics* főkapitány előterjesztésére mentettek föl állásából, azt a látszatot kelti, hogy *Karakasevics* Gábor nem fog visszatérni állásába.

Ugyszólván pártkülönbség nélkül hangsúlyozzák azonban, hogy *Karakasevics*

főkapitány fölmentése súlyos vesztesége volna a suboticei rendőrségnek, amely az ő működése alatt lényegesen megerősödött. Lehetséges, hogy ez a döntő indok arra fogja bírni a kormányt, hogy *Karakasevics* főkapitányt mégis meghagyja állásában.

Ausztriában új háborútól félnek

Senki sem jósolhat még két esztendő békét sem

Bécsből jelentik: Az osztrák kormánytanács mai ülésén Bauer szociáldemokrata képviselő, a volt osztrák külügyminiszter hosszabb beszédben sikra szállt a hadügyminisztériumnak a belügyminisztériummal való egyesítése ellen. Beszéde elején rámutatott arra, hogy szem előtt kell tartani Németország mai elviselhetetlen helyzetét, a szovjetköztársaságnak az európai államrendszerbe való beiktatására irányuló kísérletek meghiúsulását, az Oroszországból alakult államokban uralkodó káoszt és azt a képet nyújtó helyzetet, amelyet a volt osztrák-magyar monarchiából alakult államok mutatnak. Ha józanul nézzük, — mondotta Bauer képviselő — hogy milyen viszony van Csehország és

Magyarország, Magyarország és Jugoszlávia, Jugoszlávia és Olaszország között, akkor bizonyára senkinek sem lesz bátorsága még csak két évre is megjósolni, hogy nem lesz többé háború.

Ausztriának — folytatta — nincs fontosabb feladata, mint minden intézkedést megtenni, hogy ha szomszédai háborút folytatnak, ne sodorják háboruba Ausztriát is és országunk ne váljék hadszínterré. Figyelemmel kell lennünk a Burgenland stratégiai jelentőségére és Alsó-Ausztriára egészen a March-földig, ahol a magyarok a csehekkel évszázadokon át véres csatákat vívtak és minden elképzelhető meg kell tennünk, hogy megvédjük az okatlan háborútól semlegességünket.

HIREK

•••

— **Emléket Lányi Ernőnek!** A Lányi-alapra a mai napon Vécsei Samu dr. suboticei ügyvéd négyszáz koronát adományozott. Ezzel eddigi gyűjtésünk összege 42320 koronára emelkedett.

— **Párisba utazik a királyi pár.** Párisból jelentik: A »Petit Parisien« közli, hogy *Alekszandar* király és *Mária* királyné április havában Franciaországba utaznak. A királyi pár négy napig fog Párisban tartózkodni, mely idő alatt *Millerand* köztársasági elnök vendégei lesznek.

— **Álhir Radics meggyilkolásáról.** Beogradban pénteken az esti órákban az a hír terjedt el, hogy *Radics* István ellen Zagrebben merényletet követtek el és hogy *Radics* meghalt. Zagrebból a késő esti órákban megáfolták a merénylet híret, amelyet politikai machinációnak tartanak.

— **Sentai küldöttség a püspöki helynöknél.** Sentáról jelentik: Csütörtökön *Gózon* István prépost-plébános, *Sóti* Adám dr. és *Felsőhegyi* András dr. megjelentek *Budanovics* Lajos püspöki helynöknél, hogy a sentai katolikus hitközség nevében és megbízásából tájékoztassák a püspöki helynököt a sentai katolikus templom építése kérdésének jelenlegi helyzetéről és ugyanakkor a püspöki helynöktől frányítást kérjenek arra vonatkozóan, hogy a hitközség milyen álláspontot foglaljon el ebben a kérdésben. A püspöki helynök meghallgatta a küldöttség információját, kijelentette, hogy írásban fogja tájékoztatni a hitközséget a további teendők iránt, mert előzőleg minden oldalról alaposan kíván tájékozódni a kérdésben.

— **A kustélyi román választók seregei.** Vrsacról jelentik, hogy a Vrsac mellett Kustély községnek kétszáz tagból álló küldöttsége *Guga* Mián kustélyi román pap és dr. *Ponovics* Nikola vrsaci ügyvéd vezetésével felkeresték *Sztolsics* Damján vrsaci járási fősztolgabíró, akinek választási sérelmeiket panaszolták el. A fősztolgabíró ígéretet tett a sérelmek orvoslására.

— **Ipari, bányász- és mezőgazdasági sztráik előtt Anglia.** Londonból jelentik: Anglia újabb nagy ipari válság előtt áll, mert meghiusult az építkezési munkások és munkaadók egyezkedő tárgyalása. A bányáipar terén is sztráik van kitörőfélben, mert a bányatulajdonosok nem adják meg a béremelést. Harmadiknak a mezőgazdasági munkások sztráikja fenyeget, mivel a farmerek kijelentették, hogy a béremelés lehetlenné tenné a termelést. A földművesmunkások központjában, Norfolkban csak adott jelre várnak, hogy megkezdjék a sztráikot.

— **Feketehimlő Bánátban.** Becskerekéről jelentik: A bánági Plotke községből jelentést tettek a becskereki egészségügyi hivatalnak, hogy a községben feketehimlő megbetegedések történtek. Dr. Kovacsics Dusán bánági egészségügyi főnök a helyszínére utazott, hogy a járvány terjedésének megakadályozására a szükséges intézkedéseket megtegye.

— **Leugrott a robogó vonatról.** Novisadról jelentik: Pandurov Mácá szilbási asszony Gajdobra állomáson le akart szállni a mozgó vonatról. Az asszony olyan szerencsétlenül ugrott, hogy a vonat alá került, mely lábának sarkcsontjait összetörte és fejét leskalpolta. Állapota életveszélyes.

— **Jótekonyság.** Özv. *Hartmann* Rafaelné 500 dinárt juttatott el szerkesztőségünkbe, hogy azt husvét alkalmából szegények között osszuk el. A »Bacsmegyei Napló« szerkesztősége az összeget öt suboticei szegény segélyezésére fogja fordítani.

— **Baltazárt igazoltatták Debrecenben.** Debrecenből jelentik: A debreceni egyetemen is vigan folytak az igazoltatások pesti minta szerint. Jelentették tegnap, hogy a debreceni kollégium kapuja előtt őrtálló diákság igazoltatta Szentpétery-Kun Béla dr. egyetemi tanárt is. Az ügynek az a fejleménye lett, hogy a tiszántúli református egyházkerület a rendőrség útján eltávolította a kollégium aittájában őrtálló és igazoltató egyetemi hallgatókat. Az egyetemista őrségek erre a tantermek elé vonultak. A korai órákban, mielőtt még a rendőrség a kapuőrskéket eltávolította volna, az egyetemi hallgatók igazoltatták a kollégiumba igyekvő *Baltazár Dezső református püspököt* is, amikor azonban a püspök megmondta nevét, a harcias kedv lelohadt és előzékenyen engedtek utat az egyházfőnek. A debreceni egyetemen hivatalosan folynak ugyan az előadások, de ténylegesen még sincs előadás, mert nincs hallgatóság.

— **Szabálytalanságok a dalmáciai választásokon.** Splitből jelentik: A választási főbizottság megállapította, hogy a választások lefolytatása körül igen sok szabálytalanság történt. Egyes városokban a választási urnák nem abban a sorrendben voltak fölállítva, mint kellett volna, több helyütt pedig a leadott golyók száma nem egyezett a leszavazott választók számával. Ezek és egyéb szabálytalanságok miatt is arra számítanak, hogy az egész déldalmáciai kerületben revízió alá veszik a választásokat.

— **Hulla az országúton.** Sentáról jelentik: Pénteken reggel az országúton egy 50—55 év körüli munkás öltözetű ember hulláját találták. A helyszínén megjelent rendőri bizottság megállapította, hogy a hullán külső erőszak jelei nincsenek. A rendőrség megállapította, hogy a holt *Fodor* Pál 50 éves napszámos. *Fodor* az orvosi megállapítás szerint sok pálinkát ivott, s ez okozta halálát.

— **Uj tanítók Okanizsán.** Okanizsáról jelentik: A közoktatásügyi miniszter *Marinkovich* Ljubica tanítónőt és *Szabó* Margit sentai főgimnáziumi óradót az okanizsai tantestületbe tanító-nőkké nevezte ki. *Juhász* Nándor tanítót Oromhegyesről a belterületre osztotta be és *Szavics* Olgát Szajánból ovónővé neveztek ki Okanizsára.

— **Az új novisadi főkapitány átveszi hivatalát.** Novisadról jelentik: *Valicsák* András volt rumai fősztolgabíró akit *Novisadra* neveztek ki főkapitánynak, a napokban átveszi hivatalát és leteszi a hivatali esküt.

— **Szabadon bocsátották a kormányzósértéssel vádolt orvostanhallgatót.** Budapestről jelentik: Az *Eszterházy*-utcai egyetemi igazoltatások alkalmával, mint megirtuk, őrizetbe vette a rendőrség *Kemény* György bácskai orvostanhallgatót, mert az igazoltatók azzal vádolták, hogy kormányzósértést követett el bántalmazása közben. A rendőrség átkísértette az ügyészséghez, mely azonban *elrendelte szabadlábrahelyezését* és *Kemény* elhagyta a fogházat.

— **Nikics Fedor előadásai Subotícán.** *Nikics* Fedor dr., beogradi egyetemi magántanár, a fiatal szerb szociológus generáció egyik legkiválóbb képviselője két tudományos előadást tart Subotícán. Az első előadás szombaton délután 4 órakor a jogi fakultáson lesz, tárgya: »A parlamentarizmus és a parlamentarizmus reformja« címen. A másodikat vasárnap délután tartja *Nikics* Fedor a városháza közgyűlési termében *A kultúra és a nő* címmel.

— **Vasas-gyűlés Novisadon.** Novisadról jelentik: A szervezett vas- és fémmunkások március 25-én, vasárnap délelőtt nagygyűlést tartanak a Slobodaszálló nagytermében. A gyűlésen a munkásság gazdasági helyzetéről tárgyalnak.

— **A baranyaj menekültek suboticei szervezete** annak közlését kéli, hogy az egyesület vasárnap, március 25-én taggyűlést tart, amelyen a szervezet minden tagja az ügy fontosságára való tekintettel jelenjen meg. A gyűlés délelőtt 10 órai kezdettel tartják meg a Postanska-utcában levő *Karlovic*-féle vendéglőben és ugyanakkor beszolgáltatandók a tényképek is, valamint kiosztják a még hátralékos igazolványokat. Tagdíjletés ézentul minden vasárnap délelőtt 10—12 óra között esz-közölhető a menekült-szervezet helyiségében.

— **A novisadi polgármester beogradi tárgyalásai.** Novisadról jelentik: **Stefanovics Zsarkó** novisadi polgármester pénteken délután Beogradba utazott, hogy a pénzügyminiszteriumban a város tíz százalékos adórészesedéséről tárgyaljon. A város az adórészesedés fejében a múlt évben 2 és félmillió koronát kapott és még 2,400.000 korona folyósítása esedékes.

— **Csökkentek a járványok a Bácskában.** Becskerekéről jelentik: A bányászati egészségügyi hivatal jelentése szerint a Bácskai egészségügyi helyzete az utolsó két hét alatt lényegesen javult. Jelenleg csak 2 tifuszos, egy spanyol beteg van. A vörheny megbetegedések száma még mindig nagy, 48 vörhenyes beteg van, ebből 29 Pancsevo környékére esik.

— **Gyermekotthon.** A Suboticei Zsidó Patronázs Egyesület legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy gyermekek gondozására és erkölcsi nevelésük fejlesztésére gyermekotthont állít fel. Ebből a célból az egyesület egy propaganda bizottságot szervez, amely gyűjtést fog rendezni a nemes célt megvalósítására.

— **Palesztina-film Subotícán.** Hétfőn délután mutatják be a Lifka mozgóban a már Novisadon is nagy érdeklődés mellett játszott Palesztina-film. Helyszínen készült felvételek, tájképek élénkítik a felvilágosító propagandafilm, amelyet dr. **Handler Zsigmond** kísér magyarázattal. Előadás gyermekek részére délután 4—6-ig, felnőtteknek 6—8 és 8—10-ig, a rendes mozihelyárak mellett. A pénztárnál jegyek már előjegyezhetők.

— **Krudy Gyula a Nyugatban.** A Nyugat március 16-i számában kezdi közölni **Krudy Gyula** *»Aranyidő»* c. új regényét. A gazdag szám tartalmából kiemeljük **Móricz Zsigmond** *»Karácsonyi prezent»* c. mesejátékát. Szekeres János tanulmányt a születések csökkenésének okáról. Gyergyai Albert tanulmányát **Marcel Proust**-ról, **Babits Mihály** *»Könyvről-könyvre»* c. rovatában egy új magyar anthológia problémájáról és **Szabó Lőrinc** verseiről ír. **Laczkó Géza** rovata: A nő — ahogy a nő látja s a nő — ahogy a férfi látja. Verseket **Kosztolányi Dezsőtől**, **Szabó Lőrinc**től, **Strém Istvántól** és **Vér Andortól** közöl a folyóirat.

— **Világjáró német diákok Becskereken.** Becskerekéről jelentik: Érdekes vendégek jártak pénteken Becskereken: három német diák, **Piel Emil**, **Hesse Rudolf** és **Jordán Pál**, akik gyalogszerrel akarják a világot bejárni. A diákok közül a két első **Schleswigi**, a harmadik **Hamburgi**. Január 30-án indultak el Hamburgból és Ausztrián, Magyarországon át jöttek Jugoszláviába. Innen Bulgáriába, majd Konstantinápolyba, Perzsiába, Afganisztánba, Szumátrába, Kinába, Japánba, onnan Amerikába folytatják útjukat. Az utat két évre tervezik, amely idő alatt körülbelül 15.000 kilométert fognak gyalogolni.

»Késérü mézesetek« kitűnő énczes vizitátékát közkívánatra vasárnap, 25-én délután 4 órai kezdettel a Városi színházban megismételi a Műpártoló Kör. Jegyek már kaphatók.

(*) **Shimmy-táncverseny** Novisadon. **Clemens Klemencsics**, a novisadi színház balettmeistere szombaton este fél 9 órakor a Sloboda nagytermében shimmy-táncversenyt rendez, amelyen az összes modern táncokat be fogják mutatni. A táncversenyen hat értékes díjat osztanak ki. Nevezési díj 50 dinár. A versenyre Beogradból és a Vajdaság városából már számosan beneveztek. A rendezőség szombaton délig fogad el nevezéseket. A táncverseny iránt az egész Vajdaságban nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Garamit és Bokányit éltették a budapesti munkástüntetésen

Nem volt kommunista tüntetés — Erélyes rendszabályok a szocialista népgyűlések ellen

Budapestről jelentik: A munkások tegnapi felvonulásával kapcsolatban a szélsőséges sajtóban a legkalandosabb tudósítások jelentek meg. Ezzel szemben a főkapitányságon levő összes jelentésekből az derült ki, hogy szó sem volt a tegnapi felvonuláson az Internacionálé élénkléséről. Minden jelentésből csak az tűnik ki, hogy mikor a rendőrség közegei megjelentek és a tömeget figyelmeztették, hogy utcai felvonulásra engedélye nincsen, a munkástömegek komolyabb része azonnal engedett a felszólításnak és szét is oszlott. Néhány száz ifjúmunkás vonult csak fel a Népszava elé és később ugyancsak ők vonultak végig a köruton.

Közben a Marseillaisét énekeltek, rendőri figyelmeztetésre azonban ezt is abbahagyták. Tény, hogy **Garamit és Bokányit éltették**, de a körülbelül 70.000 főnyi munkástömegekben senkinek, még a közbevegyült

agent provokátoroknak sem jutott eszébe, hogy az Internacionálét énekelje, vagy a proletárdiktatort éltesse.

Az engedély nélküli felvonulási kísérlet hatása alatt a rendőrség elhatározta, hogy csak abban az esetben adja meg gyűlések megtartására a rendőri engedélyt, ha a gyűlés vezetői garantálni tudják a rendőrségnek, hogy még a esőtörtőkihez hasonló felvonulási kísérlet sem történik.

A belügyminiszter egy rendeletében a leghatározottabban utasította a rendőrtisztviselőket, hogy az engedélyezett szocialista gyűléseken a legszigorúbban ellenőrizzék, vajjon a szónokok beszéde izgatást tartalmaz-e, vagy sem? Amennyiben az elhangzott beszédekben a rendőrtisztviselők izgatást látnának, azonnali retorzióval éljenek és pedig a gyűlés azonnali feloszlásával büntessenek meg minden izgatást.

— **Sikkasztás miatt elítélt kapitány.** Becskerekéről jelentik: A becskerekéi törvényszék pénteken tárgyalta **Miroszavljevics Radivoj** nyugalmazott kapitány büntését, aki **Szimics Radimir** beogradi nyugalmazott kapitány két lovát ennek megbízásából eladta, de a kapott ötezer dinár eladási árral nem számolt el. A törvényszék **Miroszavljevics**et sikkasztás miatt egyévi börtönre és háromévi hivatalvesztésre ítélte. Az ügyész és az elítélt felebezt.

— **Koncertre járnak a parasztagdák.** A napokban a **Szekely-Kálmán-Kósa** művésztrío O-Kanizsán is hangversenyt tartott. Jellemző a vajdasági magyarság kultúra éhségére, hogy míg azelőtt a csekély anyagi kilátások miatt az elsőrangú művészi attrakciók Kanizsát éppúgy, mint a többi kisebb városokat elkerülték, ezúttal zsúfolt ház előtt, fényes anyagi sikerrel folyt le a három pesti művész koncertje. A jegyek legnagyobb része már elővételben elkelt, ami elsősorban **Bruck Imre** és **Batta Péter** önzetlen propaganda munkájának eredménye. A lelkes műpártolóknak nem csak az ugynevezett intelligencia érdeklődését sikerült felkeltenie, hanem egyszerű földmives családokét is, akik azelőtt azt sem tudták, mit jelent a koncert szó. Volt olyan földmives család, amely öt darab husz dináros jegyet is váltott a hangversenyre. A zenei kultúra terjedésének ezt a tényét örömmel regisztráljuk el a kevésbé örvendetes többi napi csemények között.

— **Bikavadászat a bányászati falvakban — csendőri segédlettel.** Becskerekéről jelentik: Az elmúlt napokban izgalmas vadászat folyt le a Becskerek-környéki falvakban egy megvadult bika után, amelynek üldözésében a falvak lakosai és a csendőrség is részt vettek. Az egyik kistárnoki lakos bikája már két hét óta elbitangolt a környéki falvakban, úgy, hogy attól tartottak, hogy a bika megveszett. A lakosság kergetni kezdte, mire az állat még jobban megvadult. Jankahidán az utcán végigszágulva több embert felöltött, majd a Béga átúszott és Béga-szentgyörgyön garázdálkodott és a lakosságot rémületben tartotta. A kistárnoki és jankahidai csendőrök is járórt küldtek ki az állat megfékezésére, amelynek a lakosság segédletével pénteken sikerült a bikát nyolc lövéssel leteríteni.

SPORT

A **Typographia Sport Club** vasárnap délelőtt 11 órakor rendkívüli választmányi ülést tart fontos napirenddel a *»Hírnap«* szerkesztőségében.

Kettős bajnoki mérkőzés. Vasárnap délután találkozik a legjobb négy suboticei csapat a palicsi-úti **Sand-pályán.** A **Sand-Sloga** és a **Bácska-Suboticei Sport** mérkőzéseknek rendkívüli nagy fontosságuk van a bajnokság első helyéért való küzdelemben. A csapatok kihasználják a kedvező időjárást szorgalmasan treniroznak és hír szerint a játékosok alaposan felkészülve, az őszi formát meghaladó készültséggel és ambícióval állanak fel a küzdő porondra, úgy, hogy a közönségnek mindenképpen érdekes és eleven mérkőzésekre van kilátása. Az első mérkőzést — mint azt már megírtuk — **Horvátzky Fábust**, a másodikat **Csillag Miklós** vezeti. A kettős bajnoki mérkőzés pontosan két órakor veszi kezdetét.

Novisadra is elmennek a budapesti Vasasok. Novisadról jelentik: A novisadi OSKV a magyarországi csapatok jugoszláviai mérkőzésének tervével kapcsolatban tárgyalásokat folytatott a budapesti Vasasokkal. A novisadi egyesület pénteken távirati értesítést kapott a Vasasoktól, hogy husvétkor hajlandók az OSKV-val Novisadon mérkőzni.

Kóbor Imre a budapesti nemzetközi birkózóversenyen. Novisadról jelentik: A BAK budapesti nemzetközi birkózóversenyén, amelyet vasárnap tartanak meg, **Kóbor Imre**, a novisadi **Juda-Makkabi** pchelysulyu bajnoka is részt vesz. A versenyen, — melyen svéd, német és finn birkózók is indulnak, — az utódállamok atlétáit egyedül **Kóbor képviseli.**

Zagrebi csapatok külföldi turája. A két legjobb jugoszláv csapat, a zagrebi **HASK** és a **Gradjanski** külföldi turát rendeztek. A **HASK** Csehországban, a **Gradjanski** pedig Spanyolországban vendégszerepel, de eddig egyik sem valami nagy szerepsével. A **Gradjanski** vasárnap Bilbaoban a 25 éves jubileumát ült Bilbao AC-vel mérkőzött és 3:0-ra kapott ki. A vereséget a horvátok a pártos bírónak tulajdonítják, amiben lehet is valami igazság, mert

mind a három gól tizenegyesből esett. A csapat még 6 mérkőzést játszik Spanyolországban. A **HASK** szombaton a **DFC** kitűnő csapatával mérkőzött Prágában 0:2 eredménnyel. A német bírónál itt is baj volt és a cseh közönség a játék után meg is verte a bírót. Vasárnap Brünben a **Morva-Sziléziával** játszott a **HASK**, de ezt a mérkőzést is elvesztette 1:0 arányban.

A megismételt kupamérkőzésen a **V. A. C.** legyőzte a **Zuglóiakat**. Budapestről jelentik: A két egyesület a múlt héten megtartott Magyar Kupa-mérkőzésen tudvalevőleg 1:1 arányban eldöntetlenül végzett s így a meccset meg kellett ismételni. Az új mérkőzésből 1:0 arányban a **Vivó- és Atlétikai Club** került ki győztesen.

KÖZGAZDASÁG

A banktisztviselők egyesületének közgyűlése. A jugoszláviai banktisztviselők suboticei szervezete vasárnap, március 25-ikén a **Lloyd** helyiségében tisztújító közgyűlést tart. A közgyűlést követőleg este félkilenckor bankett lesz.

A gyorsáruforgalom a Déli Vasuton. Egy olvasónk panaszos levéllel fordult a szerkesztőséghez, amelyben leírja, hogy a Déli Vasuton a gyorsáruforgalomban súlyos mulasztások történnek és a magas tarifa mellett feladott gyorsáru gyakran csak hosszas késedelemmel érkezik rendeltetési helyére. Így **Kotor** és **Zagreb** között két nap alatt bonyolódik csak le a gyorsáruforgalom, ami sokszor annak tulajdonítható, hogy az áru-küldemény napokig hever az érkező-állomáson, amíg a címzettnek kikézbésítik. Kívánatos volna, ha a Déli Vasut vezetősége az ilyen anomáliákat gyökeresen megszüntetné.

A becskerekéi kereskedelmi- és iparkamara vámjavaslata. Becskerekéről jelentik: A kereskedelmi minisztérium átiratot intézett a kereskedelmi- és iparkamarához, amelyben javaslatot kér a vámtarifa tervezett reformjához. A kamara pénteken délután tartott ülésén foglalkozott ezzel az ügygel és elhatározta, hogy a minisztériumtól kérni fogja mindama cikkek behozatali vámjának a felemelését, amit a belföldön elegendő mennyiségben állítanak elő. Az exportcikkek kiviteli vámjának leszállítását és a szükséges importcikkek behozatali vámjának csökkentését is szükségesnek tartja a kamara. A behozatali vám felemelését a következő áruknál tartja szükségesnek a kamara: sör, férfikalap, cipő, csizma, nyerges-áru, vesszőkosár, vesszőbutor, fabutor, rézbogrács, szeszfőző kazán, mozsarak, cukorka, ásványvíz, cement és cementáru, kocsi- és cipőkenőcs, kötőzsineg, szalmakalap, talpbőr, cipőfelsőrész, faekék, szeg, karton, Eternit-pala és rézöntvények. A kiviteli vám leszállítását kéri a kamara a következő cikkeknek: őrlémenyek, gabona, téglák és cserép, nyers és kidolgozott bőr, tészta és makaróni, zsír, bor, szalonna, kolbász, szalámi, szmirna- és perzsa-szőnyegek, szappan, keményítő és gyógynövény.

Kétszázalékos lesz Pesten a kosztba adott pénz után fizetendő adó. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszteriumban **Kállay Tibor** elnökléte alatt bizalmas értekezlet volt, amelyen a pénzügyminiszter és a tőzsde vezetőemberei vettek részt. Az értekezleten ismét a koszt pénz kérdését tárgyalták. A pénzügyminiszter bejelentette, hogy a kormány nem akarja a koszt pénz forgalmát állami

Mariola arckrém a legjobb arcápoló!

beavatkozással megrendszabályozni, azonban felhívja a tőzsdetanácsot arra, hogy a maga hatáskörében gondoskodjék a kospénzzel fizőtt viszályok megakadályozásáról. Legnagyobb jelentőségű a pénzügyminiszternek közlése, hogy a közeli napokban, valószínűleg szombaton *rendelet fog megjelenni, amely meg lehetős sulyos adóval terheli meg a kospénz-üzletet. Állítólag két százalékos lesz az adó, melyet a kospénz adott tőke után kell majd megfizetni.* A készülő adórendelet hírére már 9 százalékosra csuszott vissza a hetipénz ára.

A vámspedítők új díjtételei. A novisadi kereskedelmi és iparkamara, valamint a vajdasági vámspedítők megbízottai által kidolgozott leszállított vámspedítődíjszabást a vámfőigazgatóság jóváhagyta. A kamara az új díjtételek jegyzékét valamennyi kereskedelmi és ipartestületnek megküldte.

A Bácsmegyei Napló 82-ik számához

Aki június 30-ig ezeket a szelvényeket összegyűjti és beküldi az ingyenes biztosítást köti

Sirköfelavatás. Néhai Geiger Mór és neje gyermekei vasárnap, március 23-án, délelőtt fél 11 órakor tartják az emlékére sirköfelavatást a helybeli izr. temetőben, melyről rokonaikat, ismerőseiket és jóbarátait ez uton tudatják.

(*) Dr. Müller Károly Henrik, a budapesti egyetemi orr- és gége-klinika v. orvosa és a beogradai állami közkórház fül- és gégeosztályának vezetője négy évvel volt specialista nagy orr-, száj-, torok és fülbetegeknek Beogradban Poenkareova utca 29. sz. alatt 11-től 1-ig és 3-től 5-ig. Távbeszélő 990.

Smirna-szőnyegek, becskerek, kézzel csomózott smirna-szőnyegek egyedüri eladója Krausz Ede, Novisad.

Dr. Vécsei Jenő orvosi rendelője nem betegek részére rendel délelőtt 7-9-ig, délután 2-től fél 4-ig és 5-7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 5. I. emelet, Volnichi Piroška féle ház.

TŐZSDE

Novisadi terménytőzsde, március 23. Változatlan irányzat mellett 65 vagon áru, nagyrészt tengeri került eladásra. Buza 450-455 dinár, árpa 315 dinár, zab 292.50-295 dinár, tengeri prompt áru ab Bácska 255-260 dinár, szerémségi 282.50 dinár, áprilisi tengeri, fékasszával 262.50 dinár, 20%-os kasszával 268.75 dinár, arany lófogó tengeri 270 dinár, gömbtengeri, prompt 267.50 dinár. Liszt, nullás 650 dinár, hatos 537.50 dinár.

Beograd, március 23. Zárlat: Berlin 0.47, Bécs 0.13,67,68, Prága 291, Milano 470, Zürich 185, Bukarest 46.75, Páris 6.50, London 460, Newyork 94 háromnegyed, Budapest 2.15, Newyork 97.50.

Zagreb, március 23 Zárlat: Berlin 0.46,90-47.30, Bécs 13.60-13.70, Prága 292 háromnegyed, Milano 473-475%, Páris 644-650, London 458-460, Newyork 97 egynegyed-97 háromnegyed, Budapest 2.05-2.15.

Zürich, március 23. Zárlat: Berlin 0.0260 (0.0261), Amsterdam 213.50 (214), Newyork 540.75 (542.50), London 25.40 (25.44), Páris 35.45 (37.15), Milano 26.40 (27.05), Prága 16.05 (16.10), Budapest 0.10 (0.10), Beograd 5.525 (5.55), Varsó 0.0130 (0.0130), Bécs 000.75,25 000.75375 Osztrák bélyegzett 000.75 000.75,25.

Budapest, március 23. A devizaközpont jegyzései: Amsterdam 1700-1750, Beograd 44-46, Berlin 20-22, Lei 19-21, London 20.000-20.600, Milano 210-218, Newyork 4300-4400, Páris 280-290, Prága 127-133, Bécs 6-6.25, Zürich 800-830, Napoleon 16.000.

Budapesti értéktőzsde. A kormány rendelete, amely a tőzsdén dolgozó ügy-nökök, bizományosok és bankárokégek revízióját rendeli el, meglehetősen irritálta a tőzsdét. A zsiró által kizárt ügy-nökök papírjait e-ekució uton adták el, ami az árfolyamkialakulást befolyásolta. A kulispapírokban Államvasút és Salgó magasabb árfolyamon indult, később azonban ez lemorzsolódott, a Salgó 10.000 koronát veszített. Majdnem minden papír leadott árfolyamából. A Magnezit 80, Ált. Kőszén 20, Ganz-Danubius 100.000 koronát veszített. Zárlat felé az irányzat még jobban ellanyhult. A prolongációkat magas kamattétellel bizonyították le. Árfolyamok: Karton 31, prol. 34 pénz, 36 áru. Kőszén 313, prol.

340, Ófa 45 prol 50, Magyar cukor 400, prol 440, Óstermelő 59-61, prol 66, Ganz-Danubius 2000, Schlick 205, Izzó 66 korona. (Árak ezer koronában.)

Budapesti gabonapiacra kis forgalom volt, vételkedv nem mutatkozott, a buza ára a korona romlása ellenére is 500-800 koronával esett. Rozs és zab 3500-700, morzsolt tengeri 10.800-11.000

Izvr. broj: 100-1923.

DRAŽBENA OBJAVA.

Potpisani sudski izvršitelj u smislu §. 102. zak. čl. LX. 1881. ovime objavljujem, da usljed odluke br. 4885/2/1922. kr. sreskog suda u Sentu, u korist po Dr. Vitomir Ludajić odvijetniku zastupanog Milana Jakovljevića ovrhovoditelja, protiv ovršeniku, u 21. dana decembra meseca 1922. godine preuzetom ovrhovnim zapisniku i na 4/30 din. procenjena pokretnina naime izradjene kože na javnoj dražbi će se prodati.

Koja dražba će se usljed odluke br.: Gn.: 5945/1922. kr. sreskog suda u Sentu, radi podmirenja glavnice i dosadanji 393 din. — p. ustanovljenih troškova dana 6. aprila 1923. godine pre podne u 11 sati u Adju u stanu dužnika održati, i na ovu svi oni, koji su radi kupovati, pozivaju se, sa tom opomenom, da označene pokretnine u smislu §. 107. i 108. zak. čl. LX. 1881. za isplatu u gotovim novcu, u slučaju nužde, i ispod procenjene cene će se prodati.

U koliko pokretnine koje će se na dražbi prodati, i drugi je zaplenio, i na nji na podöirenje pravo imaju, ova dražba u smislu §. 120. zak. čl. LX. od god. 1881. i u njenu korist se odredjuje.

U Sentu, 18. marta 1923. god.

Adolf Kemenj
kr. sudski izvršao.

„JUGOSLAVIJA“

ált. biztosító társaság

Tűz-, üzemszünetelés-, üvegtörés-, belőréselesopás-, szállítmány-, értéktűz-, demény-, jég-, baleset-, szavatossági- és életbiztosítások.

Subotičai Vezériggnöksége

K. I. Aleksandrova u. 7. I. em. Tel. 3-68.

HÜTŐBERENDEZÉS

„Sürt am Rhein“ rendszer
komplett felszerelve 3000 kaloria teljesítménnyel
ELADÓ. 2123
Mariborska Mlekarna D. D. Maribor.

Téglagyárosok figyelmébe!

Ajánlunk minden mennyiségben, azonnali szállításra amíg a készlet tart
ZENICAI APRÓSZENET
franko vagon Subotica állomáson kocsi b. rakva
100.000 kg.-ként 4000 d. náréri
VUKOVIĆ i DRUG SUBOTICA, Lička 9.

Braća Spitzer

Subotica
tá- és játékárugyár
Nyugágyak és
tavaszi játékok
raktára. 2169

KELEBIAI

מכר של פסח

BOR

kapható kisebb-nagyobb
tételben
Spitzer Ignácnál
Pašičeva ul. 11. — Gőzfürdővel
szemben. — Ugyanott 60 hl.
Iudasi óbor eladó.

Első Sombori Kocsigyár

Készít:

mindenfélé új hintókat, vadász- és hajtó-
kocsikat a legutányosabb árban

Vállal:

mindenfélé hintó-javítást, legjobb munka, mérsékelt árak mellett.

Saját kárpitos műhely

készít és javít matracokat, sajslongokat és börgarnitúrákat.

Kubikos talicskák

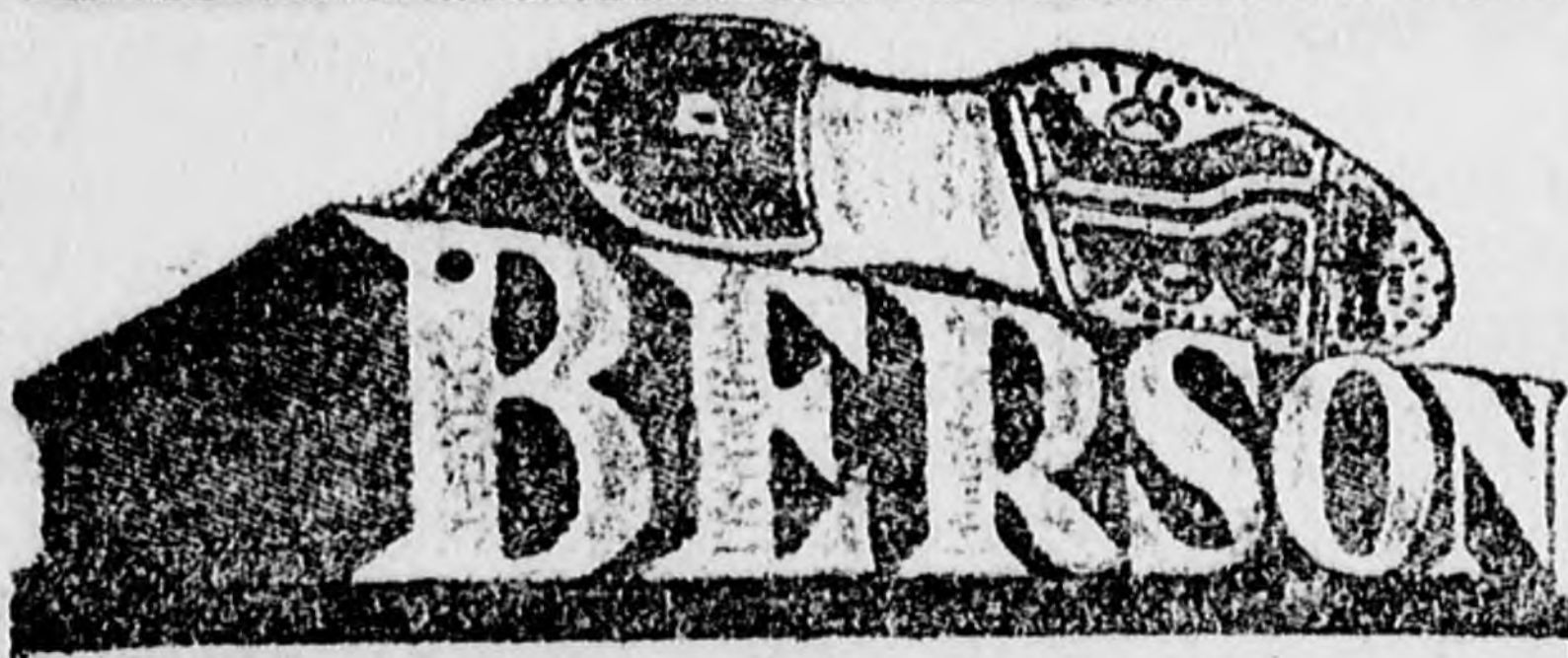
téglagyári és egyéb tragacsok, vasalt és vasalatlan állapotban.

Kész hintók állandóan raktáron.

Elvünk: elsőrendű munka, mérsékelt árak!

Telefon: 19.

1923

GUMMISAROK és GUMMITALP

olcsóbb és tartósabb mint bőr! Legjobban
év nedvesség és hideg ellen!

Fényképészeti szaküzlet!

Mimosa N. P. G., Bayer, Satrap, Hauf, Agfa, Perutz,
Verax, Leiner gyártmányok GYÁRI LERAKATA.
Szakfényképészeknek eredeti GYÁRI ÁRON.

Kérjen árajánlatot!

KOZMETIKA,
FOTO-SPORT

Sombor S. H. S.

Sombor S. H. S.

Nagymennyiségű

D. M. C.

áru érkezett. (Hímző pamut, perle és géphímző.)
Készpénzfizetés ellenében.
Kizárólag viszonteladónak.

HÜTTER ÁRPÁD rövidáru nagykereskedő

Subotica, Bene Sudarević ul. 4.

NYILTTÉR.

Felhívás.

Felkérjük az izraelita hitközségi tag urakat, hogy laska szükségletüket legkésőbbben, keddig, e hó 26-ig vegyék át, annál is inkább mert akkor a sütést befejezzük és később jelentkezőket esetleg nem bírjuk kiszolgálni.

Maceszgyár.
Botičeva u. 8.

2141

Értesítés.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy cukrászdámat, üzlethelység hiányában lakásomra IV. kör Harambašićeva ulica 22. szám alá helyeztem át. E szakmában egyedül állok. Cukrászdám 28 éve működik már ezen a helyen, ami kellő garanciát nyújt a közönségnek és nem fogja gátolni abban, hogy továbbra is felkeresse cukrászdámat.

A közönség pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel
Fierst i Drug
cukrászok, Subotica.

2104

Hidrotechnički Odjeljak Generalne Direkcije Vode Sombor 520/1923 sz.

Pályázati hirdetmény.

Fenti hivatal pályázatot hirdet egy mérnöki és egy hidrotechnikus állásra, akik az ez év nyarán a fenti hivatal területén levő új árvízlecsapoló társulatok területén levő felméréseket lennének kötelesek elvégezni. Nevezettek kötelesek lennének továbbá a felmérés után a fenti hivatal utasításai alapján a felmért földrészek védelmi és lecsapolási munkálatait teljesen kidolgozni.

A pályázók rövid curriculum vitae-vel ellátott ajánlatukkal forduljanak a fenti hivatalhoz, ahonnan a részletes felvilágosításokat megkaphatják.

Sombor, 1923. március 14.

A hivatal vezetője
olvashatatlan aláírás, s. k.
felügyelő.

2083

Dnevni Red

redovite godišnje skupštine „Zajmavnog Potpomag. Udruženja u Nemeš-Militiču“ koja će se održati tek. god. dana 25 marta posle podne 2 sata

1. Izveštaj Upravnog i Nadzornog odbora, i Izdavanje absolutorija
2. Odobrenje bilanse 1922. god.
3. Izkazivanje, da će udruženje prestati raditi, rečom likvidirati.
4. Eventualni predlozi.

Nemeš Militič, 5 Marta 1923. god.

Petar Molnár
predsednik ravnat.

2155

Eladó

üzemmegnagyobbítás miatt:

Két drb. **Bouler gőzkazán**, mindegyik 20 m. tüzfűléttel, 4 légkörnyomással, az összes durva és finom armatúrával.

Egy drb. **gőzgép**, üzemben látható, 60 lóerős lendítőkerékkel és tárcsával.

Egy drb. használt állapotban levő, teljesen komplett új **szeszínomító készülék**, 150 l. óránkénti teljesítő képességgel, németországi gyártmány, acéllemezből condensator defleg motorral.

Egy drb. Siemens-Schuckert **generator** 430-500 Amper teljesítménnyel, a'ig használva.

J. F. Scheteska, Beograd.

GIPSZ

építő célokra és téglagyárak számára, cement, samota, téglák és egyéb építő anyagokat szállít

„GRADIVO“

Keresk. Társ. ZAGREB, Bogovičeva ul. 3.
Telefon 5-55. — Sürgőnycim: „GRADIVO“

Reszelővágó műhely.

Használt reszelők újravágása a legmodernebb német gépekkel

Gjuro Hehn i Drug

OSIJEK I. Beogradska u. 21 — Telefon 578

Elvállal újravágásra használt reszelőket és fűrészeket, melyeket a legrövidebb időn belül felelősség mellett kijavít, hogy azok az új reszelőket teljesen pótolják.

Az üzem technikai vezetése 30 éves gyakorlattal rendelkező szakemberek kezében van ami a kifogástalan kiszolgálást garantálja.

Szigoruan szolid munka és szabott árak
Árjegyzék kívánatra bérmentve. 1869

CUNARD LINE

A világ leggyorsabb hajói rendes személy- teher és gyorshajóközlekedés

Hamburg- és Cherbourgól Amerikába és Canadába

4 kémény 5 és fél nap

Harmadosztályú utasok részére külön fülkék állnak rendelkezésre. Utasokat tapasztalt hivatalnok kíséri a kikötőig, ki minden tekintetben segítségükre van.

Mindennemű bővebb felvilágosítást nyújt:

Cunard Line jugoszlaviai vezérképviselote

Jugoszlavenska Banka d. d. Zagreb B Costa 33.
Telefon 24-65. — Sürgőnycim: „CUNARD“ Zagreb

Obendorfiés Quedlinburgi valódi német faj-

répamagvak

Lucernamagvak, muhar-magvak, bükkönymagvak, kerti vetemény és virág-magvak

nagyban és kicsinyben

KLEIN GÉZA

nagykereskedésében
Subotica, Bone Sudarovičeva ulica. 1552

Fiatal csemegekereskedő

segéd és kirakatrendező a szerb, magyar és német nyelvben jártas azonnal vagy április 1-re

állást nyerhet

elsőrangú csemegekereskedésben. — Ajánlatok a kiadóban adandók le.

Kerti székek

ebédlői székek, karosszékek, fotelek, kanapék faüléssel és behúzáshoz a legolcsóbb áron kaphatók

ZÁNIN ANDRÁS

székkészítő
Subotica, Bajski-put 43.

Fiatal ember több évi MALOMIRODAI

(vám- és kereskedelemi) gyakorlattal állást keres.

Beszél magyarul, németül és szerbül. — Ért a könyveléshez is. 2074

Kereskedőknek fényezett fatálcát

különböző nagyságban ajánl

Bakony János Senta.

Uj vendéglő megnyitás!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a volt Landovics ugynevezett

„Bácska“ vendéglőt átvettük és azt e hó 21-én teljesen ujonnan berendezve, a legkényesebb izlésnek megfelelően megnyitjuk.

A legfőbb törekvésünk oda irányul, hogy ugy a legiobb ételek és italok, ugyszintén pontos kiszolgálásban részesüljön a n. é. közönség.

Abonenseknek külön nagy árengedmény.

Minden este tambura zenekar.
A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri
Stipan Palotás és Társa
vendéglősök. 1819

MIRKO STEINER i SINOVI

fanagykereskedők

NOVISAD, Željeznička ulica 19.

Ajánlanak: Erdélyi fichtát, faragott épületfát, zárleceket, léceket, gőzölt bükkfát, zsindelet

TÜZIFÁT

vagontétélekben mérsékelt napiáron. Telefon 360

MEGÉRKEZETT NAGYOBB MENNYISÉGŰ

„Liesing“-féle KÉKKŐ

garantált 98-99 %, 250 kg. hordókban.

Narancs, citrom és különféle csemegék.

CSEH CUKOR

kocka, süveg és kristály.

KÁVÉ

Nelgeri, Perri, Domingo, Quatemala, Santos, Rio és Maragogipe.

RIZS

Karolina, Japan, Siam, Baseinfényes és matt

Ajánlom a legolcsóbb napiáron vagon és kisebb tételekben

N. DIMOVIĆ, NOVI-SAD

gyarmat- és csemegeáru nagykereskedés.

FOGLALKOZÁS

Gyakornokok rézesiszoló, rézlakatos munkára Memi rézarugyár részére felvétetnek, Medjanski drug.

Gépez. szivógázmozgók kezelésében több évi gyakorlattal, állást keres. Balogh géplakatos, Svilojevo, Bačka. 2072

Egy vasalónő felvétetik. Sudarović Albert ruinafestő és vegytisztító, Skotus Viatora-utca. 1976

Másfél éves kis fiam mellé megbízható kisasszony kerestetik, ki a háztartásban is segédkezik. Németül tudók előnyben. Ajánlatok Klein Ferenc St.-Bečej címre küldendők. 2114

Gyakorlott tűzőnő állandó alkalmazást nyerhet heti 600-800 korona fizetéssel. Fülöp Géza cipőfejlesztőkészítőnél, Subotica. 2145

Téglamester, ki az összes Rost- és Hoffmann-féle körkemencékben és az összes téglagyártásban teljesen jártas, helyét változtatni óhajt. Leveleket e lapkiadóhivatalába. 2100

Kifutófia megbízható házból kerestetik Tumbász kézműruház Subotica. 2051

Takarítónőt keres egész napra Korona-gyógyszertár, városház-épület. 2170

Ügyes borkereskedő-segéd azonnali belépésre felvétetik Kaufmann Hermann borkereskedőnél Subotica.

Keresünk bánáti nagyobb gazdaságba hosszabb gyakorlattal rendelkező számvitelben jártasság megkívántatik. Ajánlatok bizonyítványmásokkal Sofronije Ognjanovity Bečar, Banat, címre küldendők. 2131

Gazdasszonyt keresek szállásra. Cím a kiadóban. 2157

Kertész munkát vállalkozni házaknál. Meghívást Kertész 15 jellegre kerrek a kiadóba. 2151

Kertész-tanoncok fizetés nélkül azonnal felvétetnek. Balog Lina kertészete, Subotica. 2149

Szobatárs kerestetik teljes ellátással. Cím a kiadóban. 2166

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 dinár, negyedévre 135 dinár. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

VÉTEL-ELADÁS

Aranyat veszek 100-150 koronáig. Brillánszt és ékszert a legmagasabb áron veszek. Ékszerekre a legnagyobb pénzközlést közvetítem. Pátkai L. a Lombard-zalogház volt becsüse. Novák-palota, vasutnál, Ivan Antunović utca 4. volt Kállai Albert utca. 1958

Kertkedvelők becses figyelmébe ajánlom ültetni való, fiatal, gyökeres, kereszties fenyőfákat gyönyörű szép példányokban 35 cm-től 150 cm. magasságig. Kapható: Kovács Mihálynál, Zrinjski trg 16. sz. 2067

Teljes szép lakalakásberendezés, két szoba (háló és ebédlő) konyhával együtt eladó. Cím a kiadóhivatalban 2134

Törmelék nickelt, rozet, alumíniumot és rétegfémot legmagasabb áron vesz Martinovics D. D., Kula.

Keresek megvételre sötét, színt, lehetőleg mahagóni ruhaszekrényt, éjjeli szekrényt és asztalt Cím a kiadóban. 2116

Nyerget keresek megvételre Dr. Löbl Zrinjski trg 10. 2156

Vendéglők vannak eladók Suboticán azonnali átvételre, teljes berendezéssel. Bővebbet Malusev-iroda.

Olajmagvakat, len, napraforgó, repce, tökmag stb. megvételre keres Illés-gyógyszertár, Subotica. 2084

Weisz Hugó lisztraktára, papucs-piac, ajánl tavaszi vető búkkönyt, arankamentes heremagot, muhar-magot és obendorfi repemagot. Továbbá saját őrlésű liszt és dörce nagyban és kicsinyben legolcsóbb napi áron kapható. 2117

Házak, 3-4 emeletesek, Berlinben, a város központján, legmodernebb berendezéssel, kitűnő karban tartottak. 900-100.000 dinárért eladók. Minden költség ez eladót terheli. Az átírásért az eladó teljes szavatosságot vállal Bővebbet eredeti fénykép bemutatása mellett Subotica, Paja Kujundžićeva-ut. 4. ajtó 3. 2172

Egy jól berendezet dunai malom betegség miatt sürgősen eladó. Bővebbet Báló dohánytőzsdéjében, Bezdán. 2081

Eladó más vállalkozás miatt két teljesen berendezett, jó forgalmu üzlet. Csak komoly vevők jelentkezzenek. Bővebbet Báló dohánytőzsdéjében, Bezdán. 2082

Adán az Avala-kávéházban két jó billiárd-asztal eladó. 2127

KÜLÖNFÉLE

Smyrnaszöveg, elsőrendű, becskeréki egyed. Árústitója Hoffmann Mihály özvegye, Subotica. 1946

Rajčić József névre szóló fényképes igazolvány elveszett. Megtaláló adja le a kiadóban. 2080

Horváth Anasztázia névre szóló fényképes igazolvány elveszett. Megtaláló adja le a kiadóban. 2106

Lisavetia Almosina névre szóló fényképes igazolvány elveszett. Megtaláló adja le a kiadóban. 2125

Pöstyénbe nem kell utaznia, ha reumáját, ischiasát gyógyítani akarja, mert eredeti pöstyéni iszapot kaphat az Illés-gyógyszertárban, főpostával szemben. 59

Elveszett Strausz Irén areképes igazolványa. Bejelentés megtaláló jutalomban részesül. Cím a kiadóban 2146

Tanonc kapható nagytrafikban, Alexandrova-ut. broj 8. 1906

ТРАЖИМО КОМПАЊОНА

к нашој парној пилану, која постоји 14 год.
РЕРИГ и ВОЛ
власници парне пилане Новиврбас (Бацка.)

Wir suchen

einen Kompagnon zu unserm seit 14 Jahren bestehenden Dampfsägewerk
ROHRIG & WOHL
Dampfsägewerk-Besitzer
Novi-Urbas.

Társat keresünk

gőzfűrészhöz, mely 14 év óta fenáll
Röhrig és Wohl
gőzfűrésztulajdonosok, Novi Vrbas.

Köris- gömb- és hasáb-

TÜZIFA

2 éves száraz teljesen egészséges vagonoktelekben franco vagon Subotica

13.500 kor.-ért kapható
COMMERCIA D. D.-nél
SUBOTICA

PUMPA

központifutó (centrifugal) 250 m/m vagy nagyobb átmérővel kerestetik bérbe vagy megvételre. Ajánlatokat Vasa Popović címre — Platičevo (Srem) kérek. 2045

Licht Salon

Sombor

Elvállal szalmakalap átvarrásokat, férfi kalaptisztítást és festést. Nagy raktár férfi- és nőikalapokban a legolcsóbbtól a legdrágábig.

KERESKEDŐ

fűszer- és gyarmatár szakmából, aki eddig önálló volt, beszél szerbül, magyarul és németül, utazói vagy hasonló állást keres.

Megkeresések — „BEGA“ hírlapterjesztő és hirdetői vállalatához küldendők Vel, Beckerekre. 2128

Rövidáru nagykereskedés részére

csakis komoly, megbízható, e szakmában perfect Bácska, Bánátban jól bevezetett **UTAZÓ**, helyben jól bevezetett eladó helyi ügynök megbízható bolti szolgál, valamint kifutó fiúk felvétetnek. Jó kezes szükségeltetik, mert az állás incassóval van összekötve: Cím: **KURIR** hirdető iroda Subotica — Telefon: 5-14.

Vizdestilator

részöl, 50 liter ürtartó omma! eladó.

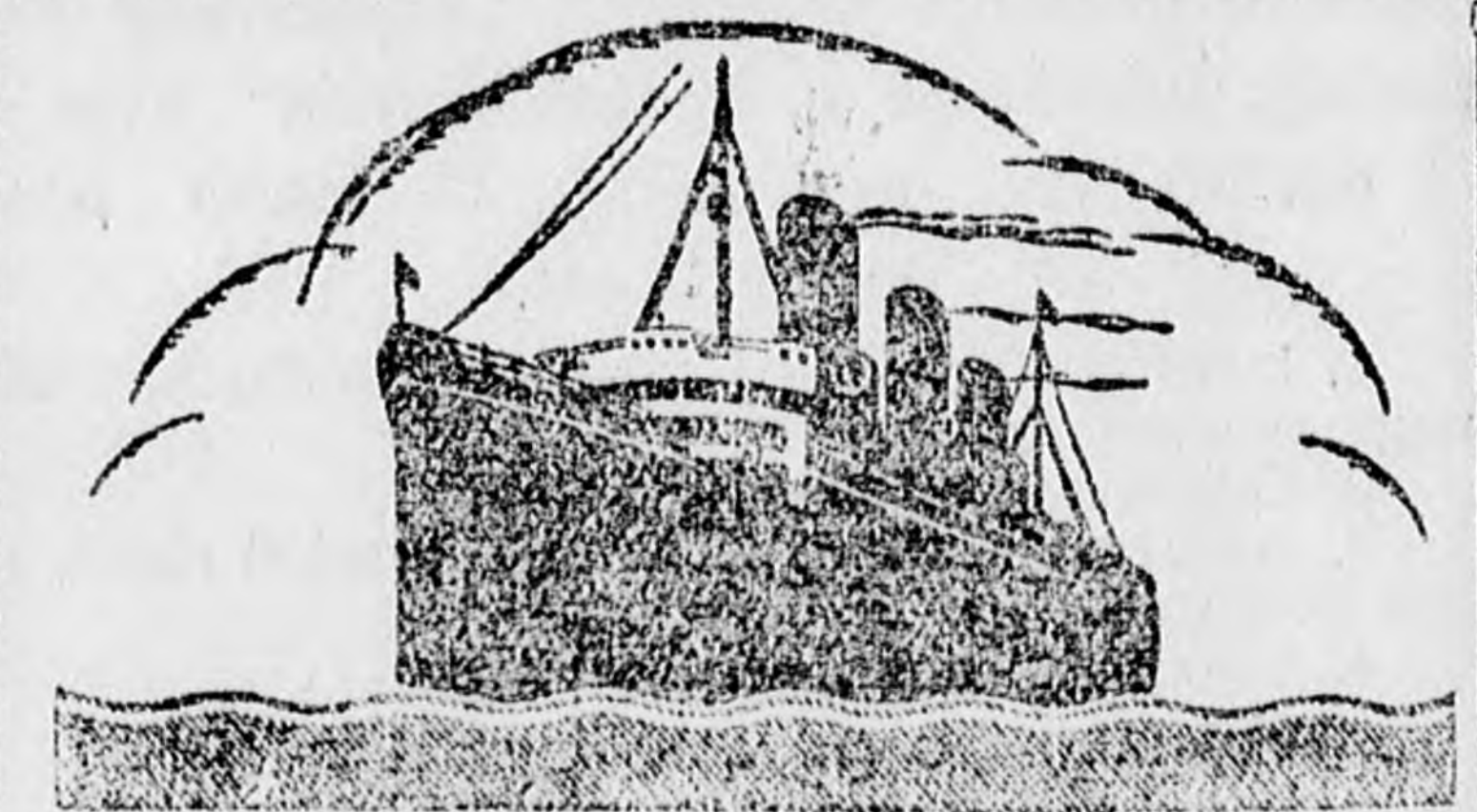
Cím megludható **FARKAS** hirdető irodában **NOVI SAD**, Kralja Petra utca 13 szám. 2153

BENZINMOTOR

eredeti „Otto“ Deutzer gyártmány, 8 HP komplett felszerelve hűtővel együtt

ELADÓ.

A motor üzemben mindenkor megtekinthető. **Mariborska Mlekarna d. d. Maribor**

HAMBURG-AMERIKAI VONAL

Együttes szolgálat az **UNITED AMERICAN LINES INC** amerikai gőzhajózási vállalattal Jugoszlaviai vezérképviselőt

I. G. DRAŠKOVIĆ, ZAGREB

Utások szállítása I-III. osztályu kabinokban a leggyorsabb és legmodernebb háromcsavaros gőzhajókkal. Közvetlen vonal Hamburg-New-York

HAMBURG-AMERIKAI VONAL

utások szállítása a leggyorsabb postagőzhajókkal **DÉLAMERIKÁBA**

Felvilágosítással szolgál

I. G. DRAŠKOVIĆ, ZAGREB

KIVÁNDORLÁSI IRODA

Cesta „B“ 3 sz. (az államvasuti pályaudvar zelőben) vagy a következő képviselők:

BEOGRAD: Drag K. Petrović, Balkanska ul. 25. — **LJUBLJANA:** Simon Kmetec Kolodvorska ul. 26. — **BITOLJ:** Gjorgje I. Dimitrijević & Co. Boulevard Kralja Aleksandra 187. — **GRUŠ:** (Dalmacia) Ivo Lovrićević.

Az utasokat a társulat alkalmazottja kíséri.